

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 865/2016-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, Podbrezovská 34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vednom pod sp. zn. 31 D 241/2007, za účasti Okresného súdu Bratislava III, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 31 D 241/2007 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 31 D 241/2007 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. ■■■■■ priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť ■■■■■ trovy konania v sume 546 € (slovom päťstoštyridsaťšesť eur) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Eleny Ľalíkovej, Podbrezovská 34, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2016 doručená sťažnosť ■■■■■ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vednom pod sp. zn. 31 D 241/2007 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je dcérou nebohého ■■■■■, ktorý zomrel ■■■■■, a dedičské konanie vedie okresný súd pod sp. zn. 31 D 241/2007, pričom do dňa doručenia sťažnosti ústavnému súdu nie je právoplatne skončené.

Podaním z 31. januára 2013 sťažovateľka podala sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietľahy v napadnutom konaní s tým, že ak sa v primeranej dobe vec neskončí, *„podá ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, v ktorej bude žiadať aj primerané finančné odškodnenie“*.

Predseda okresného súdu prípisom z 21. februára 2013 sťažovateľke oznámil, že okresný súd v napadnutom konaní priebežne koná – až na krátke obdobie po odchode súdnej tajomníčky z oddelenia 31D – takže jej sťažnosť nevyhodnotil ako dôvodnú.

Sťažovateľka uvádza, že vzhľadom na obsah prípisu predsedu okresného súdu z 21. februára 2013 okresnému súdu poskytla ďalšiu dobu na rozhodnutie. Podľa sťažovateľky však táto doba márne uplynula, pretože *„do dnešného dňa vec ešte nie je meritórne rozhodnutá a ani sa nečrtá doba, kedy sa tak stane“*.

Sťažovateľka uvádza, že *„podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv; podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej dobe.*

Účelom prerokovania veci bez zbytočných prietahov, či v primeranej dobe, je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci /súdu/; tento stav nastáva až právoplatným rozhodnutím súdu.

Priznanie uvedeného práva zakladá povinnosť súdu i sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo realizovalo v primeranej dobe, pretože oneskorená spravodlivosť, je odmietnutou spravodlivosťou. Preto nielen nečinnosť, ale aj neefektívna činnosť súdu spôsobuje porušenie tohto práva.“

Sťažovateľka zastáva názor, že doterajšiu dobu trvajúcu viac ako deväť rokov treba *prima facie* hodnotiť ako dobu neprimeranú z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a na ne nadväzujúcu judikatúru ústavného súdu či Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú nemožno ospravedlniť ani preťaženosťou súdu či skutkovo náročnejšou vecou.

Vo vzťahu k požadovanej sume finančného zadosťučinenia sťažovateľka uvádza:

„Finančná kompenzácia je prostriedkom komplementárnym a vždy pripadá do úvahy už vtedy, ak prietahy trvajú dlhšiu dobu, takže iný prostriedok už nie je efektívny.

V prejednávanej veci je v hre osobný a majetkový status sťažovateľky, ktorá je už vyše 9 rokov odstavená od akýchkoľvek majetkových bonusov, vyplývajúcich z dedičstva jej otca, ktorý bol vplyvným podnikateľom vo vinárstve v [REDAKOVANÉ] a celé toto dedičstvo obhospodaruje jeho pozostalá manželka. Tento stav vnáša do života sťažovateľky značnú neistotu, veľkú psychickú záťaž, pocity beznádeje a frustrácie, či skutočných útrap, ktoré by sa mali proporcionálne odškodniť minimálne v celkovej sume 10.000 EUR /za každý rok konania 1 100 EUR – vid' Evropská úmluva o ľudských právach, veľký komentár, C. H. Beck 2012, str. 720 a tam cit. judikatúra/.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] garantovanej čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom OS Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 31 D 241/2007 porušené bolo.

OS Bratislava III prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

[REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000 EUR, ktoré je OS Bratislava III povinný jej zaplatiť do 2 mesiacov.

OS Bratislava III je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 363,78 EUR /odmena za 2 úkony po 143 € + 2 x 8,58 RP + 20 % DPH, t. j. 60,62 €/ na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Elene Lalíkovej, v lehote do 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 865/2016-19 zo 16. novembra 2016 ju podľa § 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval prípisom z 30. novembra 2016 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k vecnej stránke prijatej sťažnosti a k otázke vhodnosti ústneho pojednávania.

Dňa 30. decembra 2016 bol ústavnému súdu doručený prípis predsedu okresného súdu č. Spr. 3698/2016 z 22. decembra 2016, v prílohe ktorého zaslal ústavnému súdu vyjadrenie notárky [REDAKOVANÉ] zo 16. decembra 2016 (ďalej len „vyjadrenie notárky“) k vecnej stránke sťažnosti a zároveň oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní veci.

Z vyjadrenia notárky vyplýva: „Dedičský spis po poručiťovi [REDAKOVANÉ], zomr. 07. 02. 2007 bol dňa 14. 08. 2013 bol odňatý notárke [REDAKOVANÉ] a následne dňa 28. 08. 2013 som bola poverená ako súdny komisár prejednaním dedičstva po poručiťovi.

Na pojednávaní dňa 03. 12. 2013 požiadali účastníci o odročenie pojednávania z dôvodu vykonania opravy chyby v katastrálnom operáte. Na pojednávaní dňa 04. 02. 2014 požiadali dedičia o odročenie pojednávania na neurčito z dôvodu prebiehajúceho katastrálneho konania. Súdnym komisárom boli vyzvaní založiť do spisu ocenenie hnutelného majetku. Nakoľko nedošlo k dohode dedičov, na žiadosť dedičky [REDAKOVANÉ] bol spis odstúpený na príslušný súd za účelom nariadenia znaleckého dokazovania.

Dňa 17. 02. 2015 bol ded. spis vrátený súdnemu komisárovi na ďalší procesný postup. Bol opätovne urobený dopyt na Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor z dôvodu nezrovnalostí na výpisoch listoch vlastníctva. Následne bolo vytýčené pojednávanie na termín 08. 09. 2015 (práv. zástupkyňa [REDAKOVANÉ] ospravedlnila neúčast'), odročené na termín 28. 09. 2015 (práv. zástupkyňa [REDAKOVANÉ] ospravedlnila neúčast'). Právny zástupca [REDAKOVANÉ] podal prípisom zo dňa 20. 10. 2015 ďalší návrh na opravu chyby v katastrálnom operáte. Na žiadosť práv. zástupkyne [REDAKOVANÉ] zo dňa 07. 04. 2016 bola vykonaná lustrácia účtov poručiťa v CD CP SR, a. s.

Pojednávanie dňa 27. 07. 2016 bolo odročené na termín 08. 08. 2016 a vo veci rozhodnuté.

Zo strany súdneho komisára, resp. súdu nedošlo k priesťahom v konaní. Skôr to boli nevyjasnené vlastnícke vzťahy na katastrálnom portáli, neustále prebiehajúce nezrovnalosti medzi dedičmi a neúčast' na pojednávaní.“

Ústavný súd následne prípisom zo 4. januára 2017 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby zaujala stanovisko k predmetnému vyjadreniu, ktoré jej v prílohe zaslal, a oznámila ústavnému súdu, či súhlasí s tým, aby sa podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustilo od ústneho pojednávania.

Vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľky bolo ústavnému súdu doručené 18. januára 2017. Právna zástupkyňa v ňom uviedla: „*V prvom rade súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania, ktoré by bolo aj zbytočné na nespornosť faktu, že predmetná vec nie je do dnešného dna právoplatne rozhodnutá /skončená/.*

Jedným zo základných pilierov právneho štátu je právna istota. Je preto pozitívnou povinnosťou štátu /súdu/, vyplývajúcu z ľudskoprávných inštrumentov, aby procedurálne pravidlá súdneho konania boli nastavené tak, aby za účelom čo najskoršieho nastolenia právnej istoty a pokojného stavu, nedochádzalo k prietahom v súdnom konaní.

Vzhľadom k doterajšej extrémnej dĺžke konania – už takmer 10 rokov – nie je potrebné a významné skúmať kritériá ústavným súdom vyprofilované na jej posudzovanie z hľadiska správania sa účastníkov, súdu či predmetu konania, pretože ani právne či skutkovo sebanáročnejší prípad, nesmie v právnom štáte /čl. 1 ods. 1 ústavy/ trvať takú dobu, lebo tým zásadne trpí dôveryhodnosť slovenskej justície.

Preto veríme, že našej sťažnosti bude vyhovené vo všetkých jej aspektoch, lebo aj žiadané finančné zadosťučinenie je proporčné k predmetu prejednávanej veci a doterajšej dĺžke konania.

Žiadame priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom, a to za tri úkony právnej služby – prevzatie veci, napísanie sťažnosti a za toto vyjadrenie na požiadanie ústavného súdu – po 143 € + 2 x 8,58 RP + 1 x 8,84.RP = 455 € + 20 % DPH, t. j. 91 €, spolu je to 546 €, na účet JUDr. Eleny Lalíkovej, ktorá je platiteľkou DPH podľa rozhodnutia SK 10293511917 evidovanom na verejnom portály FR SR.“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z doručeného spisu okresného súdu sp. zn. 31 D 241/2007 vyplýva tento prehľad úkonov:

Dňa 28. februára 2007 bol okresnému súdu doručený úmrtný list [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poručiteľ“), vec bola pridelená [REDAKOVANÉ], ktorá uznesením sp. zn. 31 D 241/07 podľa § 175a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) začala konanie v dedičskej veci po poručiteľovi a poverením sp. zn. 31 D 241/07 podľa § 38 ods. 1 OSP poverila notárku [REDAKOVANÉ] ako súdnu komisárku vykonaním úkonov vo veci prerokovania dedičstva po poručiteľovi.

Dňa 9. marca 2007 bola vykonaná lustrácia v Notárskom centrálnom registri závetov a 24. mája 2007 súdna komisárka vykonala predbežné vyšetrenie, na ktorom boli vypočutí dedičia po poručiteľovi – manželka, dcéra (sťažovateľka, pozn.) a rodičia.

Prípisom z 24. mája 2007 súdna komisárka vyzvala Správu katastra, Katastrálneho úradu Bratislava III (ďalej len „správa katastra“), aby zaslala identifikované pozemno-knižné výpisy alebo list vlastníctva nehnuteľností patriacich poručiteľovi (odpoveď z 26. júla 2007, pozn.).

Dňa 6. septembra 2007 súdna komisárka spísala úradný záznam o tom, že právny zástupca manželky poručiteľa a splnomocnený zástupca sťažovateľky žiadajú odročiť pojednávanie z dôvodu, že zistili ďalší majetok poručiteľa, ktorý nie zapísaný v katastri, k dohode o dedičstve medzi nimi zatiaľ nedošlo a zároveň, že berú na vedomie, že je potrebné vypracovať znalecký posudok týkajúci sa rodinných domov.

Podaním z 25. septembra 2007 právna zástupkyňa sťažovateľky informovala súdnu komisárku, že v súpise majetku chýba majetok, a zároveň predložila splnomocnenie na zastupovanie.

Podaním z 28. januára 2008 právna zástupkyňa manželky poručiteľa požiadala o prerušenie konania z dôvodu, že na liste vlastníctva nebol poručiteľ zapísaný v celých podieloch, preto je nutné previesť zápisy na katastrálnom úrade a až následne môže dôjsť k dohode. S uvedeným súhlasila aj právna zástupkyňa sťažovateľky.

Podaním z 25. apríla 2008 právna zástupkyňa sťažovateľky požiadala súdnu komisárku, aby začala konať v dedičskej veci po poručiteľovi.

Prípisom z 11. novembra 2008 súdna komisárka vyzvala správu katastra, aby zaslala pozemno-knižné vložky alebo list vlastníctva poručiteľa (odpoveď z 27. novembra 2008, pozn.).

Z úradného záznamu súdnej komisárky spísaného 10. marca 2009 vyplýva, že na pojednávanie sa nedostavili účastníci konania napriek tomu, že mali doručenie vykázané. Pojednávanie bolo preto odročené na 26. marec 2009.

Pojednávanie odročené na 26. marec 2009 bolo napokon odročené na 16. apríl 2009 s tým, že manželka poručiteľa predloží znalecký posudok a ďalšie listiny.

Na pojednávaní 16. apríla 2009 nebola prítomná manželka poručiteľa, ktorá však doručila návrh na prerušenie konania až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 11 C 40/2009, ktorého predmetom bol návrh manželky poručiteľa proti [REDAKOVANÉ] na určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. Manželka poručiteľa uvedený návrh na prerušenie konania doručila aj okresnému súdu najskôr faxom 15. apríla 2009 a následne aj v písomnej podobe 16. apríla 2009.

Okresný súd uznesením č. k. 31 D 241/07-65 z 30. apríla 2009 poveril znalca vypracovaním znaleckého posudku v lehote 60 dní od doručenia tohto uznesenia.

Dňa 20. mája 2009 manželka poručiteľa doručila okresnému súdu podanie, ktorým opätovne žiadala o prerušenie dedičského konania a zároveň podala odvolanie proti uzneseniu č. k. 31 D 241/07-65 z 30. apríla 2009.

Dňa 21. mája 2009 vyššia súdna úradníčka okresného súdu predložila vo veci konajúcej sudkyni na rozhodnutie návrh na prerušenie konania manželky poručiteľa, ako aj jej odvolanie.

Okresný súd uznesením sp. zn. 31 D 241/2007 zo 16. júna 2009 zamietol návrh manželky poručiteľa na prerušenie dedičského konania.

Dňa 18. júna 2009 okresný súd prípisom vyzval manželku poručiteľa, sťažovateľku a jej právnu zástupkyňu, aby uviedli všeobecnú cenu nehnuteľností uvedených vo výzve v lehote jedného mesiaca.

Dňa 6. júla 2009 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok a vyúčtovanie znalečného.

Dňa 7. júla 2009 bolo síce okresnému súdu doručené podanie manželky poručiteľa označené ako odpoveď na výzvu, ktorého súčasťou bola opätovná žiadosť o prerušenie konania, avšak výzve nevyhovela.

Dňa 9. júla 2009 okresný súd uznesením č. k. 31 D 241/2007-160, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10. septembra 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 CoD 74/2009-183, 16 CoD 75/2009 a 16 Cod 24/2010 z 30. júna 2010 a uznesením okresného súdu č. k. 31 D 241/2007-191 z 10. augusta 2010, rozhodol o znalečnom.

Dňa 20. júla 2009 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľky týkajúce sa výzvy z 18. júna 2009, v ktorom okresnému súdu oznámila, že nerozumie, prečo má určiť všeobecnú cenu nehnuteľností, keď už bol vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 27. júla 2009 bolo okresnému súdu doručené odvolanie manželky poručiteľa proti uzneseniu sp. zn. 31 D 241/2007 zo 16. júna 2009, ktorým bol zamietnutý jej návrh na prerušenie konania, a 5. augusta 2009 odvolanie proti uzneseniu č. k. 31 D 241/2007-160 z 9. júla 2009 o znalečnom.

Prípisom z 5. augusta 2009 okresný súd predložil spis súdnej komisárke, aby pokračovala v konaní.

Z úradného záznamu súdnej komisárky zo 6. októbra 2009 vyplýva, že právna zástupkyňa sťažovateľky sa bola oboznámiť so spisom, pričom žiadala pokračovať v konaní a zabezpečiť prítomnosť manželky poručiteľa na konaní.

Dňa 22. októbra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie u súdnej komisárky za prítomnosti manželky poručiteľa aj sťažovateľky, pričom však k dohode o dedičstve nedošlo. Po vyjadreniach účastníkov konania súdna komisárka rozhodla, že bude robený dopyt na Centrálny depozitár cenných papierov Slovenskej republiky, a. s. (ďalej len „CD CP SR, a. s.“; odpoveď z 22. októbra 2009, pozn.), a na okresný súd v súvislosti s novým uznesením, pričom nový termín pojednávania im bude oznámený.

Dňa 1. decembra 2009 bol spis okresného súdu predložený na krajský súd, aby rozhodol o odvolaniach manželky poručiteľa.

Krajský súd uznesením č. k. 16 CoD 74/2009-183, 16 CoD 75/2009 a 16 CoD 24/2010 z 30. júna 2010 uznesenie okresného súdu č. k. 31 D 241/2007-65 z 30. apríla 2009 vo výroku o ustanovení znalca odmietol, vo výroku o povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu potvrdil a uznesenia okresného súdu č. k. 31 D 241/2007-106 zo 16. júna 2009 a č. k. 31 D 241/2007-160 z 9. júla 2009 potvrdil.

Dňa 26. júla 2010 krajský súd vrátil spis okresnému súdu.

Dňa 10. augusta 2010 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 31 D 241/2007-191 k uzneseniu č. k. 31 D 241/2007-160 z 9. júla 2009 z dôvodu, že v ňom bolo zle uvedené meno znalca.

Prípisom z 13. októbra 2010 okresný súd spis opäť predložil súdnej komisárke, aby mohla pokračovať v konaní.

Dňa 18. januára 2011 bolo súdnej komisárke doručené podanie právnej zástupkyne manželky poručiteľa, ktorým žiadala o odročenie pojednávania určeného na 18. január 2011, pretože právna zástupkyňa vzhľadom na krátkosť času odkedy má plnú moc (od 15. januára 2011, pozn.), sa nemala možnosť oboznámiť so spisom, a nie je zachovaná ani lehota na prípravu pojednávania.

Dňa 8. februára 2011 bol súdnej komisárke doručený prípis okresného súdu, ktorým žiadal, aby zistila okruh dedičov. Súdna komisárka okresnému súdu obratom zaslala odpoveď.

Pojednávanie nariadené na 19. apríl 2011 súdna komisárka odročila z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania (zúčastnila sa len právna zástupkyňa manželky poručiteľa, sťažovateľka svoju neprítomnosť telefonicky ospravedlnila) na 10. máj 2011.

Pojednávania nariadeného na 10. máj 2011 sa zúčastnili len právne zástupkyne účastníkov konania, pričom navrhli odročiť pojednávanie z dôvodu, že manželka poručiteľa a sťažovateľka uzavrujú dohodu o dedičstve. Pojednávanie bolo odročené na 24. máj 2011.

Zo spisu okresného súdu nie je zrejmé, či sa pojednávanie 24. mája 2011 uskutočnilo, alebo išlo len o preklep v dátume určenia pojednávania, pretože v spise sa nachádza záznam len o pojednávaní, ktoré sa konalo 31. mája 2011. Na pojednávaní 31. mája 2011 boli opäť prítomné len právne zástupkyne účastníkov konania, ktoré súdnej komisárke oznámili, že k dohode medzi ich klientkami nedošlo. Následne bol zostavený súpis majetku – aktíva a pasíva, a vypracovaný návrh uznesenia č. k. 31 D 241/07-235, aby okresný súd určil

všeobecnú hodnotu nehnuteľností, výšku dlhov a čistú hodnotu dedičstva, priznal dedičstvo nadobúdateľom a zároveň rozhodol o priznaní odmeny súdnej komisárke.

Dňa 14. júna 2011 bol spis doručený okresnému súdu.

Z úradného záznamu okresného súdu spísaného 16. augusta 2011 vyplýva, že návrh uznesenia súdnej komisárky o potvrdení nadobudnutia dedičstva podľa dedičských podielov obsahuje viacero nedostatkov týkajúcich sa súpisu prerokúvaného majetku (chýba špecifikácia faktúry vystavenej CD CP SR, a. s., pozn.).

Dňa 15. februára 2012 vo veci konajúca sudkyňa dala pokyn, aby bol spis vrátený súdnej komisárke na pokračovanie v konaní s pokynmi na doplnenie jej uznesenia a upozornením, že v tomto konaní platí tzv. vyhľadávacia zásada (treba zistiť hnutel'ny majetok, čo patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo len porúčiteľovi, odstrániť nedostatky znaleckého posudku, zistiť aj účty a financie) s tým, že má lehotu štyroch mesiacov, aby oznámila stav konania.

Prípisom z 30. marca 2012 súdna komisárka upovedomila právnych zástupcov účastníkov konania o tom, že 24. apríla 2012 prebehne súpis hnutel'nych vecí v rodinných domoch.

Dňa 24. apríla 2012 bol vykonaný súpis hnutel'nych vecí v rodinných domoch.

Dňa 7. júna 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, kde po vykonanom súpise majetku bolo dohodnuté, že účastníci konania zabezpečia ocenenie hnutel'nych vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov do 13. júna 2012, v opačnom prípade bude ustanovený znalec.

Prípisom zo 14. júna 2012 súdna komisárka predložila spis okresnému súdu, aby ustanovil znalca.

Okresný súd prípisom z 29. júna 2012 vrátil spis súdnej komisárke z dôvodu, že má predložiť návrh uznesenia na ustanovenie znalca. Spis bol opätovne predložený okresnému súdu spolu s návrhom uznesenia 14. septembra 2012.

Okresný súd 19. septembra 2012 rozhodol o ustanovení znalcov (uznesenia č. k. 31 D 241/2007-268, č. k. 31 D 241/2007-269, č. k. 31 D 241/2007-270, č. k. 31 D 241/2007-271, pozn.). Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 31 D 241/2007-268 a uzneseniu č. k. 31 D 241/2007-270 podala 8. októbra 2012 manželka poručiteľa odvolanie.

Dňa 5. decembra 2012 bolo okresnému súdu doručené podanie znalca [REDAKOVANÉ], ktorým žiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku (mal informáciu od právnej zástupkyne sťažovateľky, že dôjde k mimosúdnej dohode, preto znalecký posudok nevypracoval včas, pozn.). Okresný súd jeho žiadosti vyhovel.

Dňa 10. decembra 2012 okresný súd rozhodol o náhrade trov konania účastníkmi konania.

Prípisom z 13. decembra 2012 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby oznámila, či došlo k uzatvoreniu mimosúdnej dohody s manželkou poručiteľa.

Okresný súd prípisom z 27. februára 2013 vyzval sťažovateľku, aby okresnému súdu oznámila, či došlo k uzavretiu mimosúdnej dohody s manželkou poručiteľa v lehote 5 dní, následne prípismi z 9. apríla 2013 a 22. mája 2013 ju už v tejto veci urgoval.

Prípisom z 18. júna 2013 okresný súd vrátil spis súdnej komisárke na pokračovanie v konaní.

Prípisom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 26. júla 2013 bola okresnému súdu doručená sťažnosť manželky poručiteľa na prietahy v konaní súdnej komisárky.

Dňa 13. augusta 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie súdnej komisárky k sťažnosti na priet'ahy.

Dňa 14. augusta 2013 okresný súd opatrením č. k. 31 D 241/2007-320 odňal vec pôvodnej súdnej komisárke a prideliť ju novej súdnej komisárke [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdna komisárka“).

Dňa 28. augusta 2013 okresný súd poveril novú notárku ako súdnu komisárku na vykonanie potrebných úkonov vo veci prerokovania dedičstva po poručiťel'ovi.

Prípisom z 5. septembra 2013 okresný súd vyzval znalcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], aby oznámili, v akom štádiu je vypracovanie ich znaleckých posudkov, a dal pokyn na predloženie spisu súdnej komisárke.

Dňa 29. októbra 2013 súdna komisárka nariadila termín pojednávania na 3. december 2013. Okresnému súdu bolo zároveň doručené podanie znalca [REDAKOVANÉ], v ktorom oznámil, že pre neposkytnutú súčinnosť zo strany dedičov nemôže vypracovať znalecký posudok (priložil list sťažovateľky, ktorá mu oznámila, že nesúhlasí s vypracovaním znaleckého posudku, pozn.), a zároveň doručil aj vyúčtovanie jeho nákladov.

Dňa 19. novembra 2013 okresný súd rozhodol uznesením č. k. 31 D 241/2007-340 o znalečnom pre znalca [REDAKOVANÉ] a spis odstúpil súdnej komisárke na konanie.

Na pojednávani 3. decembra 2013 po oboznámeni sa s vecou a vyjadrení účastníkov bolo určené, že v lehote jedného mesiaca doložia ocenenie hnutel'ných vecí zo súpisu podľa zápisnice zo 7. júna 2012 a manželka poručiťel'a tiež doloží doklady preukazujúce náklady pohrebu (predložené 30. januára 2014, pozn.). Pojednávanie bolo odročené na 4. február 2014.

Dňa 23. decembra 2013 bolo okresnému súdu doručené odvolanie manželky poručiťel'a proti uzneseniu č. k. 31 D 241/2007-340 z 19. novembra 2013 o znalečnom.

Dňa 4. februára 2014 sa uskutočnilo u súdnej komisárky pojednávanie, kde po oboznámení stavu konania bolo určené, že dedičia v lehote dvoch týždňov doložia do spisu ocenenie hnuiteľného majetku, v opačnom prípade sa navrhne znalecké dokazovanie. Pojednávanie bolo následne odročené na neurčito.

Dňa 13. februára 2014 právna zástupkyňa manželky poručiteľa mailom oznámila súdnej komisárke, že trvajú na vykonaní znaleckého dokazovania, tak ako to bolo určené uzneseniami okresného súdu z 19. septembra 2012 vo vzťahu k znalcom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], na ostatných dvoch znaleckých dokazovaniach netrvajú. Spis bol následne prípisom zaslaný okresnému súdu na ohodnotenie hnuiteľných vecí znalcami.

Okresný súd uznesením č. k. 31 D 241/2007-399 z 10. apríla 2014, právoplatným 30. mája 2014, rozhodol o zmene uznesenia č. k. 31 D 241/2007-269 z 19. septembra 2012 v časti výroku, ktorým bol na vypracovanie znaleckého posudku ustanovený znalec [REDAKOVANÉ], tak, že určil na vypracovanie znaleckého posudku [REDAKOVANÉ]. Následne bolo uvedené uznesenie prípisom okresného súdu zaslané znalcovi [REDAKOVANÉ] a bola mu určená lehota 60 dní na vypracovanie tohto znaleckého posudku. Zároveň okresný súd prípisom oznámil [REDAKOVANÉ], že dedičia trvajú na vypracovaní znaleckého posudku. Dňa 22. apríla 2014 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 31 D 241/2007-403, ktorým opravil meno znalca [REDAKOVANÉ].

Dňa 3. júna 2014 znalec [REDAKOVANÉ] doručil okresnému súdu znalecký posudok a vyúčtovanie nákladov a 16. júna 2014 doručil okresnému súdu znalecký posudok a vyúčtovanie nákladov znalec [REDAKOVANÉ].

Dňa 4. júla 2014 okresný súd rozhodol o priznaní znaleckého uznesením č. k. 31 D 241/2007-469 (právoplatným 27. augusta 2014) a č. k. 31 D 241/2007-470 (právoplatným 27. augusta 2014 v spojení s uznesením č. k. 31 D 241/2007-477 z 13. októbra 2014).

Dňa 9. februára 2015 okresný súd prípisom odstúpil predmetný spis súdnej komisárke na ďalšie konanie.

Prípisom z 5. mája 2015 súdna komisárka vyzvala Okresný úrad Bratislava, aby zaslal list vlastníctva (odpoveď doručená 28. mája 2015 a 8. júna 2015).

Dňa 21. augusta 2015 súdna komisárka vydala predvolanie na pojednávanie na 8. september 2015.

Dňa 31. augusta 2015 bol na žiadosť právnej zástupkyne manželky poručiteľa zmenený termín pojednávania z 8. septembra 2015 na 16. september 2015. Dňa 2. septembra 2015 právna zástupkyňa sťažovateľky mailom oznámila súdnej komisárke, že so zmenou termínu pojednávania nesúhlasí z dôvodu kolízie s iným pojednávaním. Vzhľadom na to súdna komisárka 3. septembra 2015 e-mailom oznámila právnej zástupkyňi sťažovateľky a právnej zástupkyňi manželky poručiteľa nový termín pojednávania – 28. september 2015.

Z úradného záznamu súdnej komisárky z 23. septembra 2015 vyplýva, že právna zástupkyňa sťažovateľky telefonicky ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní určenom na 28. september 2015 z dôvodu pracovných povinností a požiadala o jeho odročenie. Následne 24. septembra 2015 právna zástupkyňa manželky poručiteľa mailom oznámila súdnej komisárke, že súhlasia s odročením a žiadajú určiť termín najneskôr koncom októbra 2015 a začiatkom novembra 2015.

Prípisom z 5. októbra 2015 boli účastníci konania predvolaní na pojednávanie na 5. november 2015.

Dňa 30. októbra 2015 z Notárskeho úradu [REDAKOVANÉ] žiadali oznámiť okruh dedičov z dôvodu prerokovania novoobjaveného majetku po poručiteľovi (odpoveď zaslaná prípisom z 5. novembra 2015, pozn.).

Dňa 24. novembra 2015 právna zástupkyňa manželky poručiteľa mailom informovala súdnu komisárku o podanom návrhu na zápis zmeny údajov do katastra – oprava chyby v katastrálnom operáte.

Dňa 21. marca 2016 právna zástupkyňa sťažovateľky mailom súdnej komisárke oznámila, že zmeny na liste vlastníctva už boli vykonané a žiada o určenie termínu pojednávania.

Prípisom z 22. marca 2016 súdna komisárka žiadala z Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru listy vlastníctva (odpoveď doručená 5. mája 2016).

Dňa 7. apríla 2016 právna zástupkyňa sťažovateľky mailom upozornila súdnu komisárku na chyby v CD CP SR, a. s., týkajúce sa v podaní určených cenných papierov poručiteľa. Súdna komisárka následne vykonala lustráciu účtov poručiteľa v CD CP SR, a. s., na účely uvedenia veci do súladu.

Dňa 21. júna 2016 zaslala súdna komisárka mailom predvolanie na pojednávanie na 4. júl 2016 účastníkom konania a ich právnym zástupkyňiam. V spise sa nenachádza údaj o tom, že sa predmetné pojednávanie uskutočnilo. Dňa 7. júla 2016 však manželka poručiteľa mailom súdnej komisárke doplnila informácie a listinné podklady k „*sedeniu zo 4. júla 2016*“.

Dňa 25. júla 2016 právna zástupkyňa manželky poručiteľa a 26. júla 2016 sťažovateľka doručili súdnej komisárke návrh na rozdelenie dedičstva.

Dňa 27. júla 2016 sa uskutočnilo pojednávanie u súdnej komisárky, kde po oboznámení sa s doterajším priebehom konania a vyjadrení účastníkov konania bolo pojednávanie odročené na 8. august 2016 s tým, že manželka poručiteľa doručí požadované listiny (doručila ich 1. augusta 2016, pozn.).

Dňa 8. augusta 2016 sa uskutočnilo pojednávanie za prítomnosti manželky poručiteľa, sťažovateľky a ich právnych zástupkyň, kde po oboznámení sa s vecou bol vykonaný súpis aktív a pasív dedičstva a pripravený návrh okresnému súdu, aby vydal rozhodnutie.

Dňa 9. augusta 2016 právna zástupkyňa sťažovateľky mailom upozornila súdnu komisárku na chyby v zápisnici z pojednávania 8. augusta 2016. Chyby v zápisnici boli opravené a o ich oprave boli upovedomení účastníci konania obratom.

Dňa 25. októbra 2016 okresný súd uznesením č. k. 31 D 241/2007-633 rozhodol o určení všeobecnej ceny majetku, výške dlhov a čistej hodnoty dedičstva a o potvrdení o nadobudnutí dedičstva podľa zákonných dedičských podielov. Rozhodnutie bolo expedované 31. októbra 2016.

V spise okresného súdu sa nachádza aj prípis podpredsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 2092/09 z 10. decembra 2009, ktorým vyrozumela manželku poručiteľa o jej sťažnosti na prietahy v konaní, z obsahu ktorého vyplýva, že jej sťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú, ale s tým, že medzičasom už došlo k predloženiu spisu krajskému súdu, tak sťažnosť považovala za vybavenú, pričom vec bude sledovať.

Zároveň sa v spise okresného súdu nachádza aj prípis predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 2012/2013 z 21. februára 2013, ktorým vyrozumel sťažovateľku o spôsobe vybavenia jej sťažnosti na prietahy v konaní (namietala prietahy od 31. mája 2011). Predseda okresného súdu sťažnosť vyhodnotil ako nedôvodnú. Podľa neho dlhší časový úsek medzi úkonmi okresného súdu nastal len po predložení spisu súdnou komisárkou s návrhom uznesenia od 14. júna 2011 do 15. februára 2012, čo bolo spôsobené odchodom súdnej tajomníčky z oddelenia 31 D. Následne sa vo veci podľa neho priebežne konalo.

Ústavný súd zistil, že napadnuté konanie okresného súdu dosiaľ nie je právoplatne skončené z dôvodu, že sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 31 D 241/2007-633 z 25. októbra 2016 odvolanie. Okresný súd ju následne vyzval

na zaplataenie súdneho poplatku, ktorý dosiaľ zaplatený nebol. Spis sa aktuálne nachádza na okresnom súde.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 D 241/2007 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Ústavný súd si pri výklade *práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov*, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o *právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote*, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie

stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní a jeho jednotlivé procesné úkony podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016, keďže prevažná časť úkonov okresného súdu bola vykonaná do 30. júna 2016. Vychádzajúc však z toho, že napadnuté konanie nie je v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd poukazuje na to, že 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd, vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetom napadnutého konania pred okresným súdom je prerokovanie dedičstva, konštatoval, že po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva, a preto namietané konanie nemožno považovať za právne zložitú.

Po skutkovej stránke ústavný súd považuje vec za zložitú vzhľadom na to, že okresný súd v niektorých obdobiach objektívne nemohol konať z dôvodu potreby vyriešenia vlastníckych vzťahov, ako aj na to, že jeho rozhodovanie záviselo na výsledkoch znaleckého dokazovania, ktoré bolo potrebné vzhľadom aj na správanie účastníkov nariadiť.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 31 D 241/2007 ústavný súd zistil, že aj sťažovateľka čiastočne prispela k doterajšej dĺžke napadnutého konania, a to jednak svojimi žiadosťami o odročenie pojednávania (či už z dôvodu kolízie pojednávania jej právnej zástupkyne, alebo pracovnej zaťažnosti, ako aj z dôvodu poskytnutia času na uzavretie mimosúdnej dohody o dedičstve, k uzavretiu ktorej napokon nedošlo, pozn.), neúčast'ou na pojednávaniach, neposkytnutím súčinnosti znalcovi [REDACTED] pri vypracovaní

znaleckého posudku, v dôsledku čoho sa výrazne predĺžila lehota, v ktorej znalec napokon znalecký posudok predložil, či neposkytnutím súčinnosti okresnému súdu.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že konanie o prerokovanie dedičstva po poručiťovi začalo vo februári v roku 2007. Z prehľadu úkonov okresného súdu vyplýva, že okresnému súdu nemožno vytýkať obdobie nečinnosti, ktoré by bolo možné pričítať na jeho vrub, s výnimkou obdobia od 14. júna 2011 do 15. februára 2012, čo predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 2012/2013 z 21. februára 2013 odôvodnil tým, že to bolo spôsobené odchodom súdnej tajomníčky z oddelenia 31 D. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. IV. ÚS 169/08, IV. ÚS 207/09).

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09, II. ÚS 768/2015) tiež už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o veci rozhodol.

O neefektívnej činnosti okresného súdu svedčí už len to, že napadnuté konanie trvá už takmer desať rokov, pričom v jeho priebehu bola predmetná vec pridelená postupne dvom notárkam ako súdnym komisárkam. K odňatiu veci prvej súdnej komisárke došlo 14. augusta 2013 na podnet manželky poručiteľa, ktorá podala sťažnosť na prierahy v jej konaní. Napriek tomu, že k predbežnému vyšetreniu súdnou komisárkou došlo už v máji 2007, prvé pojednávanie sa uskutočnilo až v marci 2009. Zároveň aj keď od začiatku konania bolo zjavné, že k uzatvoreniu mimosúdnej dohody o dedičstve medzi účastníkmi konania nedôjde, k prvému predloženiu návrhu uznesenia súdnej komisárky o rozdelení dedičstva došlo až v júni 2011. Následne nasledovalo už spomenuté obdobie nečinnosti (od 14. júna 2011 do 15. februára 2012), po ktorom okresný súd nakoniec vrátil návrh uznesenia súdnej komisárke na odstránenie jeho nedostatkov a doplnenie a 24. apríla 2012 sa napokon vykonal aj súpis hnutelných vecí. Neefektívnosť postupu okresného súdu možno konštatovať aj v prípade, keď okresný súd celkom trikrát uložil účastníkom konania predložiť ocenenie hnutelných vecí, ktoré patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a následne dvakrát ustanovoval znalca na ocenenie hnutelných vecí, pričom k predloženiu znaleckých posudkov nakoniec došlo v júni 2014. K ďalšiemu súpisu majetku a napokon vypracovaniu návrhu rozhodnutia na rozdelenie dedičstva nakoniec došlo 8. augusta 2016 a okresný súd o ňom rozhodol až 25. októbra 2016.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti, zohľadňujúc aj to, že okresný súd v niektorých obdobiach objektívne nemohol konať z dôvodu potreby vyriešenia vlastníckych vzťahov na katastrálnom portáli, ústavný súd konštatuje, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prierahom, ktoré boli spôsobené jednak jeho neodôvodnenou nečinnosťou, ale predovšetkým jeho neefektívnou činnosťou. Ústavný súd preto rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj k porušeniu práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

Keďže napadnuté konanie okresného súdu nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 31 D 241/2007 konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €, ktoré odôvodňuje tým, že v napadnutom konaní okresného súdu je v hre osobný a majetkový status sťažovateľky, ktorá je už vyše deväť rokov odstavená od akýchkoľvek majetkových bonusov vyplývajúcich z dedičstva jej otca, ktorý bol vplyvným podnikateľom vo vinárstve v Rači a celé toto dedičstvo obhospodaruje jeho pozostalá manželka. Sťažovateľka zastáva názor, že tento stav vnáša do jej života značnú neistotu, veľkú psychickú záťaž, pocity beznádeje a frustrácie.

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Po posúdení okolností prípadu vrátane doterajšej dĺžky napadnutého konania (viac takmer desať rokov), jeho skutkovej a právnej zložitosti, významu pre sťažovateľku, ale aj jej správania, ústavný súd považoval v konkrétnych okolnostiach daného prípadu priznanie sumy 2 500 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd preto rozhodoval aj o úhrade trov konania, ktoré vznikli sťažovateľke v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala o úhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,78 € za dva úkony právnej služby + 20 % DPH a následne vo vyjadrení k vecnej stránke prijatej sťažnosti upravila sumu trov konania tak, že žiada priznať náhradu trov konania v sume 546 €, zahŕňajúc aj ďalší právny úkon, a to predmetné vyjadrenie k sťažnosti.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádza z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 € (za dva úkony v roku 2016), ako aj z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 € (za úkon v roku 2017).

Úhradu by preto priznal za tri uplatnené úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti a vyjadrenie k vecnej stránke sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), teda 2 x 143 € a režijný paušál 2 x 8,58 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 303,16 € a 1 x 147,33 € a režijný paušál 1 x 8,84 €, čo spolu predstavuje sumu 156,17 €. Celková suma trov konania by tak predstavovala 459,33 €. Právna zástupkyňa sťažovateľky preukázala, že je platiteľkou dane z pridanej hodnoty uvedením čísla rozhodnutia (SK 10293511917, pozn.), ktoré je evidované na verejnom portáli Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, preto ústavný súd zvýši priznanú úhradu o daň z pridanej hodnoty v rozsahu 20 % (91,87 €) podľa § 18 ods. 3 vyhlášky, teda priznaná úhrada trov sťažovateľky by celkovo predstavovala sumu 551,20 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Keďže sťažovateľka žiada úhradu trov konania v celkovej sume 546 €, pričom táto uplatnená suma trov konania nie je v rozpore s uvedenou vyhláškou, ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov konania v tejto požadovanej sume.

Priznanú úhradu trov konania v uvedenej sume je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2017